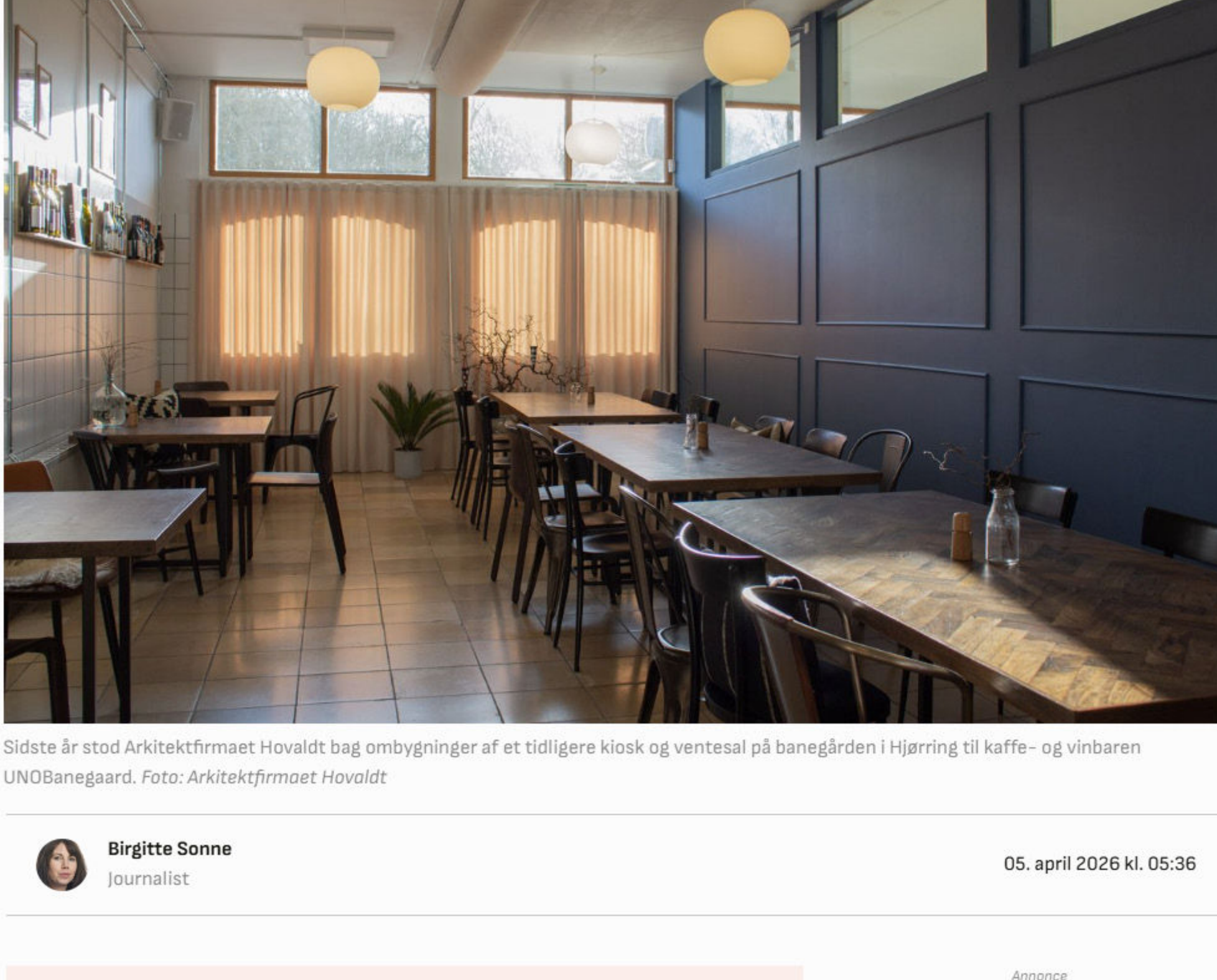

Arkitekt: Det er oplagt for arkitekter at byde langt mere ind i debatter om vores døde bymidter

Sidste år stod Arkitektfirmaet Hovaldt bag ombygninger af et tidligere kiosk og ventesaal på banegården i Hjørring til kaffe- og vinbaren UNDBanegaard. Foto: Arkitektfirmaet Hovaldt

Birgitte Sonne
Journalist

05. april 2026 kl. 05:36

De bygger Nordjylland

De former byerne. De sætter dagsordenen. De deler vandene.

Men de bygger Nordjylland.

I denne artikelserie møder du mennesker med stor indflydelse på udviklingen af vores fælles landsdel.

Og i denne 3. artikel i serien kan du møde Dorte Hovaldt, indehaver af Arkitektfirmaet Hovaldt, der står bag en lang række byggerier i regionen.

Og som har startet en samtale, som hun håber spreder sig.

Kender du ikke Dorte Hovaldt, kender du med stor sandsynlighed til et eller flere af de aftryk, hendes tegnestue gennem årene har sat:

De Maritime Huse i Løkken, Hirtshals Lægehus, Himmerland Multihal i Farsø, lejlighederne Oasen i Hjørring og helt aktuelt: renovering af administrationsbygningen på Spritten i Aalborg, for at nævne nogle.

Sommerhus i plantagen, nybyggeri. Foto: Arkitektfirmaet Hovaldt

Og måske har du drukket øl og deltaget i en af de faglige fredagsbarer, hun indførte i 2023 for at starte en snak op om vores tilgang til byudvikling, byggeri og håndværkstraditioner.

Ligesom mange andre tegnestuer i disse år, fokuserer de på bæredygtighed i deres projekter.

Men hvordan håndterer man det tema, Dorte Hovaldt kalder "det allervigtigste lige nu", når (økonomisk) virkelighed rammer?

Og er de nordjyske kommuner ambitiøse nok, når det kommer til byudvikling?

Det spørger jeg hende om her.

Dorte Hovaldt, indehaver af Arkitektfirmaet Hovaldt. Foto: Katrine Pedersen

Er I konsekvente nok i jeres valg og resultater indenfor bæredygtighed som en tegnestue, der slår sig op på det?

– Jeg synes, at vi går langt indenfor vores rådgivning. Det betyder ikke, at vi ikke går på kompromis, men så er det et bevidste kompromis, der giver mening.

– Det er jo dem, der betaler for projektet, der i sidste ende skal træffe valgene, men vi prøver klart at påvirke beslutningerne, som rådgivere. Og hvis det ender med at blive et kompromis, er det bevidst for alle parter.

"De Maritime Huse i Løkken er opført i beton, så har de halvdårlige LCA- beregninger (vurdering af et byggeris samlede CO₂-udledning over 50 år, red.). Men det var det eneste rigtige at bruge på det sted, fordi det er slidstærkt og dermed langtidsholdbart", siger Dorte Hovaldt. Foto: Lars Brarson Fich

– Men vi forsøger at udfordre folk – fx på den der trend med, at "vedligeholdelsesfrit er godt". Vedligeholdelsesfrie materialer ældes sjældent pænt og skal efter nogle år så alligevel skiftes helt ud.

– Når det er sagt, så er der nogle mere overordnede værdier, der skal ændres, hvis vi skal bygge anderledes for alvor. Vi har vænnet os til at have rigtig mange kvadratmeter til rådighed – var vi villige til at give køb her, ville der være et helt andet råderum til bedre og mere langtidsholdbare materialer.

Hvad skal ellers ændre sig, for at I går længere?

– Der er en rigtig stor barriere i bygningsreglementet, der er under revidering. Som den er i dag, er det svært at opfylde kravene i forhold til fx indeklima, tilgængelighed og dokumentation, hvis man ønsker at transformere eksisterende byggeri til nye funktioner.

Det er Arkitektfirmaet Hovaldt, der står bag renoveringen af administrationsbygningen på den gamle spritgrund i Aalborg. Foto: Arkitektfirmaet Hovaldt

– Tag fx krav til lige tilgængelighed for alle. Det er i sig selv dyrt at renovere et gammelt hus, og hvis alle etager skal være tilgængelige, er man tvunget til at indbygge en elevator – nogle gange i bygninger, hvor det ikke nødvendigvis giver mening.

– Jeg håber meget på, at det kan blive mere økonomisk fordelagtigt at renovere end at rive ned og starte forfra.

Hvorfor opfandt I Faglig Fredag?

– Vi ønsker at bringe de emner op, der rører os, som de arkitekter og bygningskonstruktører, vi er, og som vi forhåbentlig kan være med på at sætte på agendaen.

– Og vi vil rigtig gerne, at der kommer alle mulige forskellige mennesker. Vi har fx holdt en faglig fredag i samarbejde med håndværkerakademiet EUC i Hjørring, hvor vi talte om gamle stolte håndværkstraditioner. Vi vil gerne bidrage til at mindske afstanden mellem de udførende og rådgiverne, således alle kompetencer kommer i spil.

Faglig fredag om potentialet for at omdanne tomme erhvervsbygninger og butikker. Afholdt i et tomt erhvervslokale i Hjørring. Foto: Birgitte Sonne

Er det et skridt tilbage til den rolle, arkitekter indtog før i tiden, hvor jeres stand blandede sig mere i samfundsdebatten?

– Vi arbejder meget lystbetonet, og vi laver debatterne, fordi det giver mening for os. Men ja – mange arkitekter er i dag mere projekteringsmaskiner. Der er få med meget klare offentlige holdninger til byudviklingen.

Skyldes det en angst for at blive sorteret fra i opgaver?

– Måske er det bare et spørgsmål om interesse. Er vores samfund ikke generelt sådan lidt ...? Der mangler nogle store brede samfundsdebatter i dag, hvor man sætter sig selv på spil.

Foto: Arkitektfirmaet Hovaldt

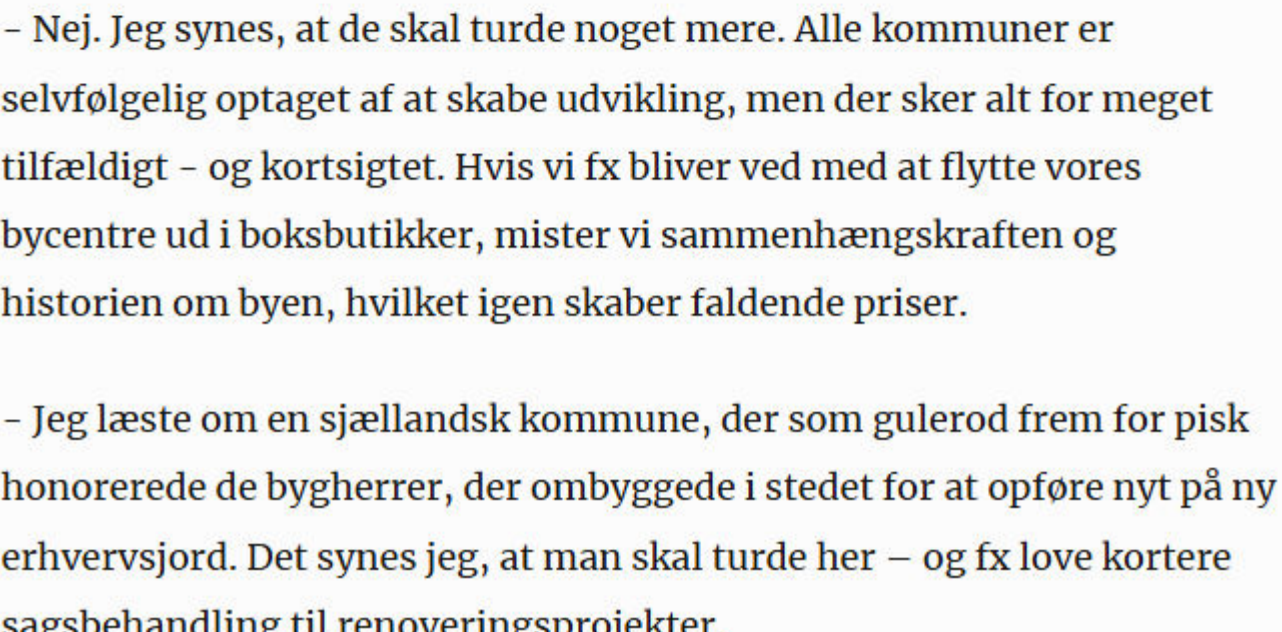
Hvad kunne vi få ud af at få arkitekter endnu mere på banen som offentlige stemmer?

– Vi har nogle store udfordringer lige nu i forhold til vores bystrukturer og døde bymidter. Det er emner, hvor det er oplagt for arkitekter at byde langt mere ind på.

Er kommunerne ambitiøse nok i disse år i fht. byudvikling?

– Nej. Jeg synes, at de skal turde noget mere. Alle kommuner er selvfølgelig optaget af at skabe udvikling, men der sker alt for meget tilfældigt – og kortsigtet. Hvis vi fx bliver ved med at flytte vores bycentre ud i boksbutikker, mister vi sammenhængskraften og historien om byen, hvilket igen skaber faldende priser.

– Jeg læste om en sjællandsk kommune, der som gulerod frem for pisk honorerede de bygherrer, der ombyggede i stedet for at opføre nyt på ny erhvervsjord. Det synes jeg, at man skal turde her – og fx love kortere sagsbehandling til renoveringsprojekter.

Faglig fredag ved tegnestuen. Arkitektfirmaet Hovaldt

Hvor kan Hjørring Kommune, hvor I selv hører hjemme, med fordel sætte ind?

– De kan minimere udstykningen af ny erhvervsjord til fx detailhandel. Virksomheder som Novo Nordisk med et meget stort kvadratmeterbehov har svært ved at flytte ind i noget bestående. Men der er mange mindre aktører, der kunne hjælpes i en anden retning end at bygge nyt.

Hvad ville du ønske, at Hovaldt Arkitekter havde opført?

– Blandt andet Vadehavscenret (tegnet af Dorte Mandrup. red.) Det er gjort med en meget stor respekt for stedet, materialerne og materialernes historie.

Announce

Headsets
Hør og bliv hørt med Poly Mission

Se produkterne →

Dustin